

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIğI
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİŐİ

KAHRAMANMARAŞ
TARIMSAL
YATIRIM REHBERİ

İÇİNDEKİLER

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI

BİTKİSEL ÜRETİM

HAYVAN VARLIĞI

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

KAHRAMANMARAŞ'DA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

KAHRAMANMARAŞ'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

TEŞVİK VE DESTEKLER

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI(2016-2020)

HAYVANCILIK YATIRIMLARI DESTEKLERİ

IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ

TARIMSAL KREDİLER

YATIRIM TEŞVİKLERİ

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ

HAVZA BAZLI DESTEKLENEN ÜRÜNLER

İletişim Bilgileri

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

İl Nüfusu (2019)	: 1.154.102 Kişi
Toplam tarım alanı	: 3.513.621 da
ÇKS'ye kayıtlı Çiftçi Sayısı (2019)	: 25.274 Kişi
ÇKS'ye kayıtlı Arazi Varlığı (2019)	: 1.853.789 da

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI

	2002		2018		2019	
	Üretim Alanı(da)	Üretim Miktarı(ton)	Üretim Alanı(da)	Üretim Miktarı(ton)	Üretim Alanı(da)	Üretim Miktarı(ton)
Meyve	435.040	162.715	597.930	278.818	599.160	296.794
Sebze	115.690	274.328	98.275	230.184	100.636	242.015
Tarla	3.393.810	1.093.605	2.170.593	1.184.191	2.309.182	1.106.286

Kaynak: TÜİK

NOT: Tarla Bitkileri Toplamına Dahil Olmayanlar(Şeker Kamışı, Burçak (Yeşil Ot), Yonca (Yeşil Ot), Korunga (Yeşil Ot), Üçgül (Yeşil Ot), Yulaf (Yeşil Ot), Sorgum (Yeşil Ot), Triticale (Yeşil Ot), Mürdümük (Yeşil Ot), Mısır (Hasıl), Mısır (Silajlık), Yem Şalgamı, Buğday (Yeşil Ot), Arpa (Yeşil Ot), Çavdar (Yeşil Ot), Fiğ (Diğer) (Yeşil Ot), Bezelye (Yemlik) (Yeşil Ot), İtalyan çimi, Fiğ (Adi) (Yeşil Ot), Fiğ (Macar) (Yeşil Ot), Pamuk (Lif), Pamuk Tohumu (Çiğit))

BİTKİSEL ÜRETİM

2019 TARLA ÜRÜNLERİ VERİLERİ

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Buğday	19.000.000	445.690	2,35%
Şekerpancarı	18.085.528	230.253	1,27%
Mısır (Dane)	6.000.000	202.223	3,37%
Arpa	7.600.000	107.174	1,41%
Patates (Diğer)	4.979.824	43.235	0,87%
Genel Toplam	63.835.101	1.106.286	1,73%

Kaynak : TÜİK

2019 MEYVE ÜRETİM VERİLERİ

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Elma	3.618.752	83.481	2,31%
Üzüm	4.100.000	69.479	1,69%
Kayısı (Zerdali hariç) (örtüaltı dahil)	846.606	65.454	7,73%
Kırmızı Biber (Baharatlık-İşlenmemiş)	240.656	23.513	9,77%
Ceviz	225.000	11.436	5,08%
Genel Toplam	22.335.132	296.794	1,33%

2019 SEBZE ÜRETİM VERİLERİ

Ürün Adı	Türkiye Üretimi (Ton)	İl Üretimi (Ton)	Türkiye Üretimi İçindeki Payı
Domates	12.841.990	103.700	0,81%
Hıyar	1.916.645	41.362	2,16%
Biber	2.625.669	21.267	0,81%
Sarımsak	126.447	12.694	10,04%
Karpuz	3.870.515	10.835	0,28%
Genel Toplam	31.089.644	242.015	0,78%

HAYVAN VARLIĞI (BAŞ)

Tür	Irk	2002	2018	2019	
Kahramanmaraş	Sığır	Kültür	24.013	104.144	105.830
		Melez	60.569	105.675	109.294
		Yerli (Sığır)	30.831	5.165	4.672
	Sığır Toplam		115.413	214.984	219.796
	Manda		51	239	367
	Koyun	Merinos		1.845	7.645
		Yerli (Koyun)	493.136	437.355	491.268
	Koyun Toplam		493.136	439.200	498.913
	Keçi	Kıl	195.881	398.389	426.414
	Toplam		804.481	1.052.812	1.145.490

Kaynak TÜİK

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ İŞLETME SAYISI

KONU	SAYI
Süt ve Süt Ürünleri	43
Et ve Et Ürünleri	2
Su Ürünleri İşleme	1
Meyve-Sebze işleme- paketleme	15
Hububat ve Bakliyat Üretimi	2
Katı ve Sıvı Bitkisel Yağ	1
Şeker Üretimi (paketleme hariç)	20
Zeytinyağı Üretimi	12
Bulgur Üretimi	3
Fermente ve salamura ürün üretimi	0
Pastacılık Ürünleri Üretimi	76
Çerez, Cips ve Benzeri Üretim	2
Bişküvi, Çikolata, Kakaolu ve Benzeri Ürünler	1
Un üretimi	97
Unlu mamuller üretimi	123

KONU	SAYI
Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	150
Makarna ve İrmik Üretimi	1
Yumurta Paketleme	10
Dondurulmuş Gıda	23
Hazır Yemek, Tabldot Yemek	34
Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos vb	0
Doğal Kuruyemiş İşleme	18
Baharat İşleme	74
Alkolsüz İçecekler	0
Alkollü İçecekler	0
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	3
Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	0
Gıda ile Temas Eden Maddeler	45
Yem Üretimi	11
Diğer	169

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

KAHRAMANMARAŞ'TA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

1. İlin tarımsal üretim çeşitliliğine imkan sağlayan ekolojik faktörler açısından, Akdeniz iklim kuşağından geçit bölgesine ve sert karasal iklime değin, ülkemizin hemen hemen tüm iklim çeşitliliğine sahip olması.
2. İlin sahip olduğu doğal kaynakların çeşitliliği (Arazi varlığı, topoğrafya, su potansiyeli, uygun toprak yapısı, leonardit ve torf kaynakları vb).
3. İlin kışlak ve yaylak olarak kullanımına uygun geniş mera varlığı.
4. İlin gerek baraj gölleri (Menzelet, Sır, Kılavuzlu) gerekse kaynak suları (Tekir, Fırınz, Nergele, Akdere, Mehmetbey vb.) açısından su ürünleri yetiştiriciliğine (Alabalık, yayın, sazan vb.) uygun olması.
5. İlin coğrafi konumu itibariyle, sahip olduğu alternatif enerji üretimi (GES ve Rüzgar) ve lojistik imkanlar, (kara, hava ve demiryolu ulaşım ağı)
6. İlin, ülkesel teşvik programında avantajlı iller arasında yer alması, Bölgesel kalkınma ajansı (DOĞAKA), TKDK ve KKYDP yatırım destekleri kapsamında yer alması.
7. İlin, Bitkisel ve hayvansal üretim yönünden yapılacak yatırımlar kapsamında; hammadde, insan kaynakları varlığı, finans kaynaklarına ulaşım kolaylığı, İşgücü temini kolaylığı ve danışmanlık birimlerinin var olması.
8. Alternatif üretim teknikleri konusu olan organik ve iyi tarım uygulamaları için hazır yatırım imkanlarına sahip olması.
9. İlin, marka ürünleri arasında yer alan Dondurma , Maraş Biberi ve Tarhana gibi ürünlerinin ulusal ve uluslararası ticarete yerinin hazır olması.
10. İlin, ayçiçeği(çerezlik), mısır, pamuk, şekerpancarı, buğday, baklagil (kuru fasulye ve nohut), kırmızıbiber, elma, ceviz, kiraz, çilek, böğürtlen, ahudutu, antepfıstığı, süt, alabalık, kırmızı et gibi ürünlerde ildeki üretim miktarının yatırımcı için varlığı.

KAHRAMANMARAŞ'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
1. Hayvansal Üretime Yönelik Yatırımlar	<p>İl, toplam büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı ile ülke hayvan varlığının yaklaşık %1.8'ini karşılamaktadır. İl, toplam 299.283 ton süt üretimi ile Türkiye'nin %1.5'ini karşılamaktadır. İlde, toplam 102.254 adet kovan ve 977 ton bal üretimi yapılmaktadır. İlde, kültür Balıkçılığı üretim miktarı 5.524 tondur. İlimiz genelinde 42 adet Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine sahip işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerin toplam proje kapasitesi 5.524 ton dur. Sonuç olarak; 14.346 km² ile Türkiye'nin 11. , tarımsal potansiyeli bakımından ise 13. büyük vilayeti olan Kahramanmaraş'ın mevcut istatistiksel verileri bu durumu yansıtmamaktadır. Mevcut durum itibariyle, il yatırım için cazip fırsatlar sunmaktadır.</p>
2. Bitkisel Üretime Yönelik Yatırımlar	<p>İlde, elma, kiraz, kayısı (kurutmalık), ceviz, zeytin, badem, bağ üretim alanları oldukça yaygındır. Kuzey ilçeleri (Afşin, Elbistan, Göksun, Andırın) kışlık elma ve geçici kiraz üretimi açısından ülkenin en önemli havzaları olarak kabul edilebilir. Güney bölümünde yer alan (Merkez, Pazarcık ve Türkoğlu gibi) ilçelerde ise, özellikle ceviz, bağ, badem ve zeytin üretimi yaygın olup, erkenci / orta erkenci elma, erik, şeftali, kiraz gibi türlerde potansiyeli çok yüksek havzalar mevcut olup, yeni yatırım konusu olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, kırmızıbiber (Maraş biberi) ilin özgün ürünü olup yoğun üretimi yapılmaktadır. Bununla birlikte, diğer ürünlerde, kuru fasulye ve nohut üretimi de önemli ağırlık teşkil etmektedir. Bir başka önemli üretim konusu olan sebzeçilik özellikle salatalık ve çilek ilin güneyinde, domates ise ilin kuzeyinde ağırlıklı olmakla birlikte tüm ilde önemli bir potansiyeli sahiptir.</p>
3. Ürün Depolama ve Muhafaza Tesisleri Soğuk Hava Tesisleri - Lisanslı Depoculuk	<p>Bu potansiyeller çerçevesinde il; üretimin yanında işleme, muhafaza, paketlenme gibi işlemleri içeren tarıma dayalı sanayi sektörlerine yatırım olanaklarını sunmaktadır. Türkoğlu ve Pazarcık ilçelerimizde yoğun şekilde Antepfıstığı üretimi yapılmaktadır. İlimizde bu ürünün işlenmesiyle ilgili hiçbir tesis bulunmamaktadır. Ülkemizdeki çekirdekli kurutmalık üzümün önemli kısmı yine Pazarcık'ta üretilmektedir. İlin güney bölgesi seracılık açısından son derece elverişlidir.</p>

TEŞVİK VE DESTEKLER

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI (2016-2020)

UYGULAYICI KURUM: TARIMVE ORMAN BAKANLIğI/ Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

DESTEK KAPSAMI: Bu Tebliğ, 1/1/2016-31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak için kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususları kapsar.

KİMLER BAŞVURABİLİR:

Gerçek ve tüzel kişiler

- ✓ Hibeye esas proje tutarı alt limiti en az 50.000 Türk Lirası'dır.
- ✓ Proje bütçesi KDV (katma değer vergisi) hariç hazırlanır.

NOT: Başvuru için çağrı döneminin takip edilmesi gerekmektedir. 13. çağrı dönemi başvuruları 14 Kasım 2019 tarihi itibariyle sona ermiştir.

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

YATIRIM KONULARI	YATIRIM TUTARI ÜST LİMİTİ (TL)	Destekleme Oranı
Ekonomik yatırım konuları		
Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	Yeni tesis 1.250.000	% 50
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		
Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		
Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar (Büyükbaş, küçükbaş, hindi ve kaz yetiştiriciliği, su ürünleri ve kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımları kapsar)	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme ve/ veya modernizasyon 750.000	
Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	Tamamlama 1.000.000	
Yenilenebilir enerji kullanan yeni seraların yapımı (sadece yeni tesis yapımı)		
Soğuk hava deposu yapımı (sadece yeni tesis yapımı)		
Çelik silo yapımı (sadece yeni tesis yapımı)		
Yenilenebilir enerji üretim tesisleri		
Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konuları		
1- Kırsal turizme yönelik niteliği yeni tesis olan yatırımlar (sadece yeni tesis yatırımları)	500.000	% 50
2- Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri,		
3- El sanatları ve katma değerli ürünler		
4- Bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları		

2-BİREYSEL SULAMA SİSTEMLERİNİN DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	1/1/2018 - 31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak için belirlenmiş bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel Kişiler
YATIRIM KONULARI	<ul style="list-style-type: none">✓ Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,✓ Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,✓ Tamburlu sulama sistemi kurulması,✓ Güneş enerjili sulama sistemi kurulması.
YATIRIM TUTARI VE DESTEK ORANI	<ul style="list-style-type: none">• Gerçek ve Tüzel kişiler için : Daha sonra belirlenecek• Hibe Desteği Oranı : Daha sonra belirlenecek

NOT: 1-Uygulamaya ilişkin detaylar 07.12.2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de (Tebliğ no: 2017/48)” yer almaktadır.

NOT: 2- Bu Tebliğ kapsamında yapılacak 2020 yılı başvuru zamanı ve süresi önümüzdeki günlerde açıklanacak olup www.tarimorman.gov.tr ve www.tarimorman.gov.tr/SGB/TARYAT adreslerini takip etmeniz gerekmektedir.

HAYVANCILIK YATIRIMLARI DESTEKLERİ

DÜVE ALIM DESTEĞİ

DESTEK KAPSAMI	En az 1 baş en fazla 10 baş düve (manda dahil) alımına, Bakanlıkça belirlenecek düve bedelinin %40'ı kadar destekleme ödemesi yapılır. (2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Kararı (2019/1691) kapsamında uygulanmaktadır.)
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	81 il

DAMIZLIK DÜVE YETİŞTİRİCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine üye, Bakanlık ilgili veri sistemine en az 3 yıl kayıtlı aktif sığır işletmesi olan gerçek ve tüzel kişi üreticilerin, bireysel veya bir arada yapacakları (tüzel kişilik ortaklıkları), 500 baş kapasiteye sahip , projeli sütçü, etçi veya kombine saf ırk damızlık düve üretimi ve ticari gebe düve satışı için sağlık sertifikasına sahip yeni işletme kurulması veya mevcut işletmelerin kapasitelerinin 500 baş üzeri olacak şekilde artırılmasını kapsar.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine üye, TÜRKVET sistemine en az 3 yıl kayıtlı aktif sığır işletmesi olan gerçek veya tüzel yatırımcılar
UYGULAMA İLLERİ	Adana, Afyonkarahisar, Amasya, Ankara, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Erzincan, Eskişehir, Erzurum, Isparta, İzmir, Karaman, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kahramanmaraş, Kırklareli, Konya, Malatya, Osmaniye, Sivas, Trabzon, Yozgat, Van. (31 ilde uygulanmaktadır.)
YATIRIM KONULARI, DESTEK ORANI	İNŞAAT Yeni inşaat yapımı, rehabilitasyon ve kapasite artırımı, %50 HAYVAN ALIMI Damızlık dişi buzağı alımı %50 MAKİNE ALET-EKİPMAN ALIMI %50 Yem Karma makinesi ve Gübre Sıyırıcı

NOT: 2020 yılında devam eden iller **Erzincan, Diyarbakır, Isparta, Karaman, Kırklareli, Trabzon** olup yeni müracaat alınmamaktadır. Diğer illerde projeler tamamlanmıştır.

IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	%50-70 Tüzel kişiler için kamu katkısı toplam uygun harcama tutarının % 50'sidir.
	101-2	Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	Gerçek kişiler için kamu katkısı toplam uygun harcama tutarının %55'idir. Üretici örgütleri ve üretici örgütünün hakim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu tüzel kişilikler için kamu katkısı toplam uygun harcama tutarının %60'ıdır.
	101-3	Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler	Destek kararı alındığı tarihte, başvuru sahibinin (başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi, başvuru sahibi üretici örgütü veya hakim ortağı üretici örgütü olan tüzel kişilik ise temsil ve ilzama yetkili kişi/ kişiler) 40 yaşın altında olması durumunda destek oranı %5 artacaktır.
	101-4	Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	Yatırım, IPARD programı Bölüm 8.1'de tanımlanan şekilde dağlık bir alanda yapılıyor ise destek oranı %5 artacaktır.

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt, et ve yumurta sektörleri için en az **5.000** Avro en fazla **500.000** Avro,
- Broylar ve hindi sektörleri için en az **5.000** Avro en fazla **250.000** Avro,
- Kaz sektörü için en az **5.000** Avro en fazla **125.000** Avrodur.

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	%40-50 Üretici örgütleri ve üretici örgütünün hakim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu tüzel kişiler için %50 Gerçek ve tüzel kişiler için %40
	103-2	Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-3	Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-4	Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-5	Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt (peynir altı suyu dâhil) ve et sektörleri için en az **30.000** Avro ve en fazla **3.000.000** Avro,
- Süt toplama merkezleri için en az **30.000** Avro ve en fazla **1.000.000** Avro,
- Meyve ve sebze sektörü için en az **30.000** Avro ve **1.250.000** Avro,
- Su ürünleri sektörü için en az **30.000** Avro ve en fazla **1.500.000** Avro.

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme (302)	302-1	Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması	%65 (Ağrı, Ardahan, Balıkesir, Çankırı, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Hatay, Isparta, Karaman, Kars, Mersin, Muş, Tokat ve Yozgat)
	302-2	Arıcılık ve arı ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve pazarlanması	%55 (Afyonkarahisar, Amasya, Aksaray, Ankara, Aydın, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Elazığ, Giresun, Kahramanmaraş, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Nevşehir, Ordu, Samsun, Şanlıurfa, Sivas, Trabzon, Uşak, Van)
	302-3	Zanaatkarlık ve yerel ürün işletmeleri	
	302-4	Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri	
	302-5	Su ürünleri yetiştiriciliği	
	302-6	Makine Parkları	
	302-7	Yenilenebilir enerji yatırımları	%65 Tüm illerde, başvuru sahibi bir üretici örgütü veya üretici örgütünün hâkim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu bir tüzel kişilik ise

Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az **5.000** Avro en fazla **500.000** Avrodur.

TEDBİR ADI: LEADER YAKLAŞIMI YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN UYGULANMASI TEDBİRİ (202)

DESTEK KAPSAMI:

Destek, Yerel Eylem Gruplarına (YEG) verilecektir. Yerel Eylem Grubu (YEG), kırsal toplulukların kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla, ilgili kanun hükümlerine uygun olarak kurulmuş derneklerdir. Destek oranı (kamu katkısı), toplam uygun harcamaların %100'ünü karşılayacaktır ve bunun %90'ı AB katkısı, %10'u TC katkısı olacaktır. Destek miktarı programda belirlenen uygun harcamalar kapsamında bütçe sınırları dikkate alınarak her bir YEG için yıllık olarak belirlenmektedir.

YEREL KALKINMA STRATEJİSİNİN (YKS) BÜTÇE TAHSİSLERİ (Yerel Eylem Grubu (YEG) kategorisine göre)	
YEG'lere ilk yıl için tahsis edilecek toplam tutar:	120.000 €
Sonraki yıllar için tahsis edilecek maksimum toplam yıllık tutar:	
• Küçük YEG'ler için	100.000 €
• Orta büyüklükteki YEG'ler için	120.000 €
• Büyük YEG'ler için	140.000 €
Bunlardan:	
Tüm YEG'ler için ilk yıl yinelenen harcamalar için maksimum yıllık tutar:	35.000 €
• Küçük YEG'ler için yinelenen harcamalar için ayrılan maksimum yıllık tutar:	35.000 €
• Orta ölçekli YEG'ler için yinelenen harcamalar ayrılan maksimum yıllık tutar:	40.000 €
• Büyük YEG'ler için yinelenen harcamalar için ayrılan maksimum yıllık tutar:	45.000 €
Tüm YEG'ler için duran varlıklar alımına ayrılacak maksimum miktar:	22.000 €

TEDBİR ADI: LEADER YAKLAŞIMI YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN UYGULANMASI TEDBİRİ (202)

YEREL EYLEM GRUPLARI BÜTÇE TAHSİSİ İÇİN ÜÇ FARKLI KATEGORİYE AYRILMIŞTIR:	YEREL EYLEM GRUBU KATEGORİSİ	KRİTER
	KÜÇÜK YEG	Nüfusu 30.000 kişiden az olan ve bir ilçeden oluşan
	ORTA YEG	Nüfusu 30.000 kişi veya fazla olan bir ilçeden oluşan ya da
		Nüfusu 30.000 kişiden az olan ve iki/üç ilçeden oluşan
	BÜYÜK YEG	Nüfusu 30.000 kişi veya fazla olan ve iki/üç ilçeden oluşan ya da
Üçten fazla ilçeden oluşan		

LEADER tedbiri, IPARD Programı uygulama illerinde gerçekleştirilecektir. Uygulama alanları kademeli olarak uygulamaya açılacaktır. Yerel Kalkınma Stratejisi (YKS), ilk etapta aşağıdaki illerden birinde uygulanacaktır.

❖ Amasya, Diyarbakır, Ordu, Ankara, Erzurum , Samsun, Çanakkale, Kastamonu, Çorum, Denizli, Manisa, Şanlıurfa

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
SÜTÇÜ VE KOMBİNE SIĞIR YETİŞTİRİCİLİĞİ	50	50	25.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Jeotermal/ yenilenebilir/ atık enerji kullanımı	10	10	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
DAMIZLIK DÜVE YETİŞTİRİCİLİĞİ	75	75	10.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	-	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
BÜYÜKBAŞ HAYVAN BESİCİLİĞİ	50	50	10.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	-	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK	75	75	15.000.000
Öncelikli bölge yatırımı	10	10	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10	10	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
ARICILIK	50	50	2.500.000
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	70	80	
KANATLI SEKTÖRÜ	25	50	5.000.000
Atıl işletme alımı	10	-	
Sözleşmeli üretim	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	55	80	
KANATLI SEKTÖRÜ DAMIZLIK YETİŞTİRİCİLİĞİ	75	75	10.000.000

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ	50	50	10.000.000
Su ürünleri yetiştirme	10	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	80	80	
GELENEKSEL (YAYGIN) HAYVANSAL ÜRETİM			1.500.000
100.000 TL' ye kadar olan krediler (100.000 TL dahil)	100	100	
100.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Atıl işletme alımı	10	-	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/ kullanımı	10	10	
Kendi yemini üretme/ mera kullanımı	-	10	
Sözleşmeli üretim	-	10	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
KONTROLLÜ ÖRTÜALTI TARIMI	50	50	25.000.000
Jeotermal/ yenilenebilir/ atık enerji kullanımı	20	20	
Yurtiçi sertifikalı tohum/ fide/ fidan kullanımı	20	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
YEM BİTKİSİ ÜRETİMİ	75	75	5.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	-	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	95	100	
YURTIÇİ SERTİFİKALI TOHUM, FİDE, FİDAN ÜRETİMİ	100	100	20.000.000
SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİ	50	50	10.000.000
STRATEJİK BİTKİSEL ÜRETİM	75	75	10.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ VE BAĞCILIK	75	75	10.000.000
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
GELENEKSEL (YAYGIN) BİTKİSEL ÜRETİM			2.500.000
50.000 TL' ye kadar olan krediler (50.000 TL dahil)	100	100	
50.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Modern basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Yurtiçi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	20	
Organik tarım/ iyi tarım uygulamaları	-	10	
Genç çiftçi/ girişimci (≤ 40 yaş)	10	10	
Kadın çiftçi/ girişimci	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	90	100	

DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM VE İŞLETME KREDİLERİ

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
TARIM MAKİNELERİ (Traktör ayrık)	50	-	2.500.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	75	-	
TRAKTÖR	25	-	500.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	50	-	
MODERN BASINÇLI SULAMA SİSTEMİ YATIRIMI	75	-	5.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
TARIM MAKİNELERİ PARKI	75	-	5.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
ARAZİ ALIMI (BİRLEŞTİRME)	25	-	2.500.000
LİSANSLI DEPOCULUK YATIRIMLARI	50	-	50.000.000
ELÜS KARŞILIĞI KREDİ	-	100	5.000.000
SOĞUK HAVA DEPOSU YATIRIMLARI	50	-	10.000.000
TARIMSAL ÜRÜNLERİN İŞLENMESİ	50	50	10.000.000
SÖZLEŞMELEİ ÜRETİM (üretim yaptıran gerçek/ tüzel kişi)	-	50	50.000.000
Yurtiçi sertifikalı tohum/ fide/ fidan kullanımı	-	20	
Stratejik bitkisel ürün	-	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	-	80	
ÖZEL ORMANCILIK	50	50	10.000.000

ORKÖY DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI, Orman Genel Müdürlüğü, ORKÖY

ORKÖY DESTEKLERİNİN AMACI	Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi hedeflerine ulaşmak için, orman köylüsünün sosyo ekonomik yönden kalkınmalarını desteklemek amacıyla kredi-hibe desteğinde bulunmak suretiyle, ormanlar üzerindeki olumsuz baskıyı azaltmak ve ormanların sürdürülebilir olmasına katkı sağlamaktır.
KİMLER BAŞVURABİLİR	<p>ORKÖY kredisinden yararlanabilmek için, köy/mah.'lerinin ilgili yönetmelikte belirtilen şartları taşıması gerekmektedir. Köy/yada mahallenin ormanla ilişkisini buldukları yerde ki Orman İşletme Müdürlüklerinden öğrenebilirler. Orman köyü tanımı Yönetmelikte;</p> <p>Orman köyü: Mülki sınırları içerisinde Devlet ormanı olan köyler ile daha önce orman köyü iken 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen yerleri," şeklindedir.</p> <p>Orman köylüleri ORKÖY desteklerinden yararlanabilir. Bu desteklerden yararlanmak için buldukları yerde ki Orman İşletme Müdürlüklerine başvurabilirler. Orman köylüsü tanımı ise Yönetmelikte;</p> <p>Orman köylüsü: Orman köyü/mahallesinde kredi ve hibe tespit tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle ikamet etmekte olan halkı, şeklindedir.</p>

Orman Genel Müdürlüğü orman köylülerini desteklemek amacıyla iki türlü kredi desteği vermektedir.

A) FERDİ KREDİ DESTEĞİ;

Ferdi krediler, sosyal ve ekonomik maksatlı olarak ikiye ayrılır. Ferdi projelere belirlenecek oranlarda her yıl hibe desteği verilmektedir. Hibe oranı % 20'dir.

1-Sosyal Maksatlı Desteklemeler;

Orman köylümüzün hayat kalitesini yükseltmek, odunun yakacak olarak kullanımını azaltmak aynı zamanda ormanların korunmasının sağlanması için uygulanan kredi türüdür. Bu krediler faizsiz olup, vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir.

Sosyal Maksatlı Proje Örnekleri: Dam örtülüğü malzemeleri, kat kalorifer sistemi, güneş enerjisi ile su ısıtma sistemleri, dış cephe mantolama v.b. projeler.

2- Ekonomik Maksatlı Desteklemeler;

Orman köylümüze yönelik istihdam sağlayan ve gelir getirici olarak uygulanan kredi türüdür.

Ekonomik maksatlı kredilerden, hayvancılık ve fenni arıcılık kredileri faizsiz, diğer krediler ise faizlidir ve Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Yıllık faiz oranı % 1,2857 ' dir. Vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir

Ekonomik Maksatlı Proje Örnekleri: Hayvancılık (süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, süt koyuncululuğu, besi koyuncululuğu vb.), fenni arıcılık, kültür mantarcılığı, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, tomruk çekme vinci (tambur), motorlu testere, traktör, ev hanımları için mikro kredi, seracılık, bağcılık ve meyvecilik vb. projeler.

B) KOOPERATİF KREDİ DESTEĞİ;

Orman köyünde bulunan tarımsal kalkınma kooperatifleri proje bazında desteklenmektedir. Kooperatif kredileri faizlidir, Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Yıllık faiz oranı % 1,2857 dir Vade süreleri proje türlerine göre 3- 8 yıl arasında değişmektedir. Ayrıca projelere, her yıl Genel Müdürlükçe belirlenecek oranlarda hibe desteği verilmektedir.

NOT: Uygulamalar, 13/06/2012 tarihli ve 28322 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik" ve bu yönetmelikte muhtelif zamanlarda yapılmış değişiklik ile yürütülmektedir.

YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

GENEL AÇIKLAMALAR

İlgili Mevzuat

15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar

17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar

02/01/2018 tarihli ve 2018/11201 sayılı Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar

Yukarıda belirtilen Kararların uygulanmasına ilişkin Tebliğler

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde **birmilyon Türk Lirası**, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise **beşyüzbin Türk Lirası** olması gerekir. Ayrıca, yatırımların asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.
- Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari beşyüzbin Türk Lirası, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise asgari üçyüzbin Türk Lirası olması gerekir.
- Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının **yüzde ellisini** aşamaz.

Müracaat

Teşvik belgesi müracaatları, tebliğle belirlenecek bilgi ve belgelerle Bakanlığa yapılır. Ancak, genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.

Teşvik belgesi

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

Diğer desteklerden yararlanma

Bu kapsamdaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu Karar kapsamında faiz veya kar payı desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler.”

Tarım sektörüne ilişkin değerlendirme

Tarım Sektörüne yönelik yatırımlar, “Genel Teşvik Sistemi”, “Bölgesel Teşvikler”den ve “Stratejik Yatırımlar Teşvikleri”nden ve “Proje Bazlı Teşvik Sistemi”nden yararlanabilir.

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

- ❖ Bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartı ile diğer Tebliğ şartlarını sağlayan Tarımsal yatırımlar, Genel Teşvik Sistemi kapsamında;
 - ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
 - ✓ KDV İstinası ve
 - ✓ Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)'nden faydalanılabilir.
- ❖ Ayrıca, Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde Genel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.

• Genel teşvik sistemi kapsamında teşvik edilemeyecek yatırımlar:

- Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker (nişasta sütünden, münhasıran kristal fruktoz üretimine yönelik yatırımlar hariç).
- Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
- Küp şeker.
- 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.
- Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
- Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

• Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları:

- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
- Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER

Kahramanmaraş ilinde Bölgesel Teşvikler Kapsamında Desteklenen Tarımsal Sektörler

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
Entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)*	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı**	1 Milyon TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (Balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
Lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
Seracılık	10 Dekar

*Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

**Gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, ekmek (donuk ekmek ve ekmek hamuru hariç), pirinç, rakı, bira, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

Kahramanmaraş ilinde Bölgesel Teşvik Kalemleri

DESTEK UNSURLARI	
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR
KDV İSTİSNASI	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR
VERGİ İNDİRİMİ	
Yatırıma Katkı Oranı (%)	40
Vergi İndirim Oranı (%)	80
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	
Desteğin Uygulama Süresi	7 yıl
Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	35
YATIRIM YERİ TAHSİSİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR
FAİZ DESTEĞİ	
TL Kredisi	5 puan
Döviz Endeksli Kredi/Döviz Kredisi	2 puan

BÖLGESEL TEŞVİK KALEMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

KDV İstisnası ve iadesi: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır. Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

Vergi İndirimi: gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Teşvik belgesi düzenlenmiş stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir.

Faiz veya Kar Payı Desteği: Talep edilmesi halinde, bölgesel teşvik uygulamaları ve stratejik yatırımlar ile AR-GE ve çevre yatırımları kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımlar için bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı ilgili Bakanlıkça karşılanabilir.

BİR ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN FAYDALANMA

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıdaki şartlarından en az birini sağlaması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

Sağlanması gerekli şartlar

- ✓ Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi.
- ✓ Yatırımın aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösteren alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında desteklenmektedir. Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların aşağıdaki kriterlerin tamamını sağlamaları gerekmektedir.

- ✓ Asgari sabit yatırım tutarının 50 Milyon TL'nin üzerinde olması,
- ✓ Yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,
- ✓ Yatırımla sağlanan katma değerinin asgari %40 olması
- ✓ Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla 50 Milyon ABD Doları'nın üzerinde olması olması.

Ayrıca, asgari sabit yatırım tutarı üç milyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilir. Ancak, bu yatırımlar için sağlanacak faiz desteği tutarı yedi yüz bin Türk Lirasını geçemez. Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

DESTEK UNSURLARI		DESTEK ORAN ve SÜRELERİ
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR
KDV İstisnası		VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		7 yıl (6. Bölgede 10 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR
Faiz Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz/ Döviz Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl (Sadece 6. bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
KDV İadesi		VAR (Sadece 500 milyon TL ve üzeri yatırımlar için)

PROJE BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ

İlgili Mevzuat

2016/9495 Sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar

Sistemin amacı; Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilecek, arz güvenliğini sağlayabilecek, dışa bağımlılığı azaltabilecek, teknolojik dönüşümü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek **500 Milyon TL üzerindeki** yatırım projelerinin proje bazlı olarak özel destek mekanizmaları ile desteklenmesidir.

Talep toplama

Çağrı Usulü: Stratejik hedefler çerçevesinde belirlenecek yatırım konuları için çağrı usulü ile yatırım projeleri toplanabilir

Davet Usulü: Konusunda yetkin firmalar, belirli bir yatırım için projelerini sunmak üzere davet edilebilir.

PROJE BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ DESTEKLERİ

Vergisel Destekler:

- Gümrük Vergisi Muafiyeti,
- KDV İstisnası,
- Bina inşaat harcamaları için KDV İadesi,
- Yatırım tutarının 2 katına kadar Kurumlar Vergisi İndirimi veya 10 yıla kadar Kurumlar Vergisi İstisnası

İstihdam Destekleri

- 10 yıla kadar Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği,
- 5 yılı geçmemek üzere aylık brüt asgari ücretin 20 katına kadar Nitelikli Personel Desteği,
- 10 yıl süreyle Gelir Vergisi Stopajı Desteği,

Finansman Destekleri

- Enerji tüketim harcamalarının % 50'sine kadar en fazla 10 yıl süreyle Enerji Desteği,
- Yatırımın finansmanında kullanılan yatırım kredisi için 10 yıla kadar Faiz veya Kâr Payı Desteği,
- Hibe Desteği
- Yatırım tutarının %49'unu geçmemek üzere ve edinilen payların 10 yıl içerisinde halka arz veya yatırımcıya satışı şartıyla Sermaye Katkısı,

Yatırım Yeri İle İlgili Destekler

- 49 yıl süreyle bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi ve yatırımın tamamlanmasını müteakip öngörülen istihdamın 5 yıl sağlanması şartıyla söz konusu taşınmazın bedelsiz olarak yatırımcıya devredilmesi,
- Projenin gerektirdiği durumlarda Altyapı Desteği,

Diğer Destekler

- Belirli süre ve miktarda Kamu Alım Garantisi,
- İzin, Ruhsat, Tahsis, Lisans ve Tescillerde kolaylık sağlanması.

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

UYGULAYICI KURUM: DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Kalkınma Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.

Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar, örnek proje konuları ve başvuru koşulları Ajansların web-sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtmek kaydıyla;

- Yerel idarelere,
- Üniversitelere,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına,
- Sivil toplum kuruluşlarına,
- Kâr amacı güden işletmelere,
- Kooperatif ve birliklere,
- Gerçek ve tüzel kişilere, proje veya faaliyetleri için “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet destekleme Yönetmeliği’nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde “*mali ve teknik*” olmak üzere iki konuda destek sağlanmaktadır.

Mali Destek Türleri:

Doğrudan Finansman Desteği

Doğrudan finansman desteği, ajansın esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerden oluşur. Ancak ajans istisnai olarak, proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, doğrudan faaliyet desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir. Bu destek 3 şekilde sağlanır; “Güdümlü Proje Desteği”, “Doğrudan Faaliyet Desteği” ve “Proje Teklif Çağrısı”

Faiz Desteği

Faiz desteği, kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlardan alacakları krediler karşılığında ödeyecekleri faiz giderlerinin, Ajans tarafından karşılanmasını öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz Kredi Desteği

Faizsiz kredi desteği, ajans tarafından kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlar eliyle kredi verilmesini ve bu mali desteğin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar dahilinde ajansa faiz ödenmeksizin taksitler halinde geri ödenmesini öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz kredi desteğinde, yararlanıcıya sözleşme tarihinden itibaren en az üç ay geri ödemesiz dönem tanınır ve geri ödeme işlemleri, sözleşme tarihinden itibaren en fazla dört yıl içinde tamamlanır.

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ

Desteklenen Sektörler

1. Madencilik ve taş ocakçılığı
2. İmalat
3. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
4. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
5. İnşaat
6. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
7. Ulaştırma ve depolama
8. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
9. Bilgi ve iletişim
10. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
11. Finans ve Sigorta Faaliyetleri
12. İdari ve destek hizmet faaliyetleri
13. Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor
14. Diğer hizmet faaliyetleri

Destek Programları

1. Girişimcilik Destekleri
2. AR-GE, Teknolojik üretim ve Yerleştirme Destekleri
3. İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri
4. KOBİ finansman destekleri
5. Laboratuvar Hizmetleri
6. İŞGEM/TEKMER Programı

Kosgeb Hizmet ve Destekleri Veri Tabanına Kayıt

Bir işletmenin KOSGEB Desteklerinden yararlanabilmesi için öncelikle veri tabanına kayıt olması gerekmektedir. Veri tabanına kayıt işlemleri için <http://www.kosgeb.gov.tr> adresinden “E-KOBİ” tıklanıp KOSGEB’ e ilk kayıt linkini seçip işletmeye ait bilgiler girilir kaydedilip sonraki sayfada KOBİ Bilgi Beyannamesi doldurulur.

Havza Adı	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli Kapsamında Desteklenen Ürünler
Kahramanmaraş-Afşin	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Patates
Kahramanmaraş-Andırın	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Nohut, Soya, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Zeytin - Zeytinyağı
Kahramanmaraş-Çağlayancerit	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri, Soğan (Kuru)
Kahramanmaraş-Dulkadiroğlu	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Pamuk (Kütlü), Nohut, Soya, Yem Bitkileri, Zeytin - Zeytinyağı, Soğan (Kuru)
Kahramanmaraş-Ekinözü	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Yem Bitkileri
Kahramanmaraş-Elbistan	Arpa, Aspir, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri, Patates
Kahramanmaraş-Göksun	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri, Patates
Kahramanmaraş-Nurhak	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Kuru Fasulye, Nohut, Yem Bitkileri
Kahramanmaraş-Onikişubat	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Pamuk (Kütlü), Mercimek, Nohut, Soya, Yem Bitkileri, Zeytin - Zeytinyağı, Soğan (Kuru)
Kahramanmaraş-Pazarcık	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Pamuk (Kütlü), Mercimek, Nohut, Soya, Yem Bitkileri, Zeytin - Zeytinyağı
Kahramanmaraş-Türkoğlu	Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Pamuk (Kütlü), Nohut, Soya, Tritikale, Yem Bitkileri, Zeytin - Zeytinyağı

İletişim Bilgileri

Tarım ve Orman Bakanlığı - Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT)

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No:161 15.Kat Lodumlu / ANKARA

Tel: 0 (312) 258 8517-20

Faks: 0 (312) 258 85 16

Web: www.tarimorman.gov.tr/SGB/TARYAT

E-posta: taryat@tarimorman.gov.tr

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı (Eskişehir Yolu 7.km) 2151. Cadde NO:154/A
Çankaya/ANKARA

Tel: 0 (312) 444 61 00

Web: www.sanayi.gov.tr

E-posta: info@sanayi.gov.tr

Tarım ve Orman Bakanlığı–Kahramanmaraş İl Müdürlüğü

Adres: Menderes Mah. 9. Sk. No:49 Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ

Tel: 0 (344) 231 32 12-16; 0 532 174 0692-0 532 1739960

Faks: 0 (344) 231 32 19

Web : kahramanmaras.tarimorman.gov.tr

E-posta: kahramanmaras@tarimorman.gov.tr

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu – Kahramanmaraş İl Koordinatörlüğü

Adres: Egemenlik Mah. Hoca Ahmet Yesevi Blv. No:4/A 46060 Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ

Tel: 0(344) 235 12 60

Faks: 0(344) 235 12 70

Kahramanmaraş Valiliği

Adres: Trabzon Cad. Hükümet Konağı KAHRAMANMARAŞ

Tel: 0 (344)223 76 10-11

Web : www.kahramanmaras.gov.tr

E-posta: valilik@kahramanmaras.gov.tr

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)

Adres: Yavuz Sultan Selim Cad. Birinci Tabakhane Sk. No:20 31050 Antakya/HATAY

Tel: 0 (326) 225 14 15

Faks: 0 (326) 225 14 52

Web: www.dogaka.org.tr

Kahramanmaraş Yatırım Destek Ofisi

Adres: Yenişehir Mah. Trabzon Cad. Kahramanmaraş İl Müftülüğü Binası Kat:2

Tel: 0 (344) 231 14 17-18

Faks: 0 (344) 231 17 18

Web : www.investkahramanmaras.com

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Adres: Abdülhak Hamit Cad. No:866 Altımışevler / MAMAK / ANKARA

Tel: 0 (312) 595 28 00

Faks: 0 (312) 368 07 15

Tarım ve Orman Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Proje ve Yatırım Yönetimi Daire Başkanlığı
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

Mayıs 2020